

आ.व. २०७६/०७७

षडानन्द नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

नीति तथा कार्यक्रम, २०७६

तेस्रो नगर सभाबाट स्वीकृत मिति २०७६/०३/१० गते

षडानन्द नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय

दिङ्ला भोजपुर

१ नं प्रदेश, नेपाल

षडानन्द नगरपालिकाको आ.व. ०७६/७७ को

नीति तथा कार्यक्रम

नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

उपस्थित सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरू,

स्थानीय तहको निर्वाचन भएपछिको तेस्रो र संघीयता पूर्ण कार्यान्वयन पछिको दोस्रो नगरसभालाई संवोधन गर्न पाउदा म गौरान्वित भएको छु । आवाल ब्रम्हचारी गुरु षडानन्द अधिकारीको जन्मभूमि र सामाजिक परिवर्तनका हस्ति विधुषि योगमाया न्यौपानेको कर्मभूमि भएको पवित्र तपोभूमी यस नगरपालिकाको भूगोल मात्र हैन प्राकृतिक रूपमा पनि विविधता युक्त छ । समाजको संरचना र बनौट पनि विविध छ । जुन हाम्रा मौलिक सम्पत्ति हुन । जसको संरक्षण र सम्बर्धन गर्नु हामी निर्वाचित जन प्रतिनिधिहरूको परम कर्तव्य हो । मेरो नेतृत्वको यस स्थानीय सरकार, विकास निर्माण, शुशासन र समृद्धिका क्षेत्रमा सहमती तथा समन्वयका साथ अघि बढ्न प्रतिवद्ध छु । जुन कुरा पुरा गर्न सबै राजनीतिक दल, सरोकारवालाहरू र आम नागरिकको साथ र सहकार्यका लागि आव्हान गर्दछु ।

आदरणीय नगर सदस्यज्यूहरू,

थोपा थोपा गरी समुद्र बने झै सबै स्थानीय तह सुखी, खुसी र संबृद्ध नभै प्रदेश र संघ सुखी, खुसी र समृद्ध नहुने भएकाले सुखी नेपाली संबृद्ध नेपालको नारामा नै केन्द्रित भएर यस षडानन्द नगरपालिकाले आर्थिक वर्ष ०७६/७७ का नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेको छ । नीति तथा कार्यक्रम तयार पादा यस नगरपालिकाले निम्न विषय र पक्षहरूलाई आधारहरूको रूपमा लिएको ब्यहोरा प्रस्तुत गर्दछु ।

- ❖ नेपालको संविधान, २०७२ को प्रस्तावना, मौलिक हक, राज्यका नीतिहरू, स्थानीय आर्थिक कार्यप्रणाली एवं एकल तथा साझा अधिकार सूची,
- ❖ संघीय तथा प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेका, आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
- ❖ संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तिय नीतिहरू,
- ❖ स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
- ❖ नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा प्रतिवद्धताहरू,
- ❖ स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ तथा विभिन्न नियमावलीका प्रावधानहरू,
- ❖ स्थानी तह क्षेत्रगत नीति, रणनीतिहरू, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,
- ❖ विकासका समसामयिक मुद्दाहरू: सामाजिक संरक्षण, दिगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद् व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तिकरण तथा समावेशी विकास, बाल मैत्री

स्थानीय शासन, वातावरण मैत्री स्थानी शासन, खुला दिशामुक्त तथा पूर्ण सरसफाई, पूर्ण खोपयुक्त तथा उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू,

❖ षडानन्द नगरपालिकाले आवश्यक देखेका विभिन्न विषयहरू ।

उपरोक्त आधारमा यो वर्षका योजना तथा बजेट कार्यक्रम छनौट गर्न निम्न प्राथमिकता क्षेत्र तोकीएका छन्:

- ❖ आर्थिक विकास तथा गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने,
- ❖ उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने,
- ❖ राजस्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने,
- ❖ सेवा प्रवाह, संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,
- ❖ स्थानीय स्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिताको अभिवृद्धि गर्ने,
- ❖ लैङ्गिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि गर्ने,
- ❖ दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,
- ❖ स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रवर्धन गर्ने,

उपस्थित सदस्यज्यूहरू, अब म षडानन्द नगरपालिकाले तय गरेको क्षेत्रगत नीतिहरू प्रस्तुत गर्न चाहान्छु:

१) स्थानीय कर र खर्च व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रमहरू:

- भई रहेका करका दरलाई वैज्ञानिक र व्यवहारिक बनाउन तथा करको दायरा फराकिलो पार्ने नीति अवलम्बन गरी आन्तरिक स्रोत बृद्धि गरिनेछ ।
- प्रचलित कानून बमोजिम उठाउन पाउने सम्पत्ती कर, घरबहाल कर, बहाल विटौली कर, व्यवसाय कर लगायत सम्पूर्ण कर शुल्क र दस्तुर सबै क्षेत्र समेटी घरदैलो कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । जडिबुटी, रुद्राक्ष, अलैची, चिराईतो, अम्लिसो, ढुङ्गा, गिठी, बालुवा जस्ता निकासीजन्य बस्तुहरूमा समय सापेक्ष निकासी कर लिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पर्यटन, जलविद्युत, खानेपानी, लकडी लगायतका विविध विषयमा प्राप्त नभएको रोयल्टी प्राप्त गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- करको दायरामा आउने र नआउने, समयमा कर तिर्ने र नतिर्ने बीच फरक अनुभूती दिन कर छुट, दण्ड तथा पुरस्कार जस्ता कार्यक्रम ल्याईने छ ।

- करका माध्यमबाट मदिराजन्य तथा सुर्तीजन्य बस्तुहरुको प्रयोगलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिईने छ ।
- बढी कर तिर्ने करदातालाई सम्मान गर्ने परिपाटीको विकास गरिने छ ।
- नगरपालिकालाई तिर्नु, बुझाउनु पर्ने सम्पूर्ण कर शुल्क बुझाईसकेपछि मात्र सेवाग्राहीलाई कार्यालयले सेवा उपलब्ध गराउने नीतिलाई कडाईका साथ लागु गरिने छ ।
- स्पष्ट नतिजा प्राप्तीको सुनिश्चितता नभएका र पर्याप्त तयारी नभएका आयोजना र कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरिने छैन। वित्तीय अनुसाशनमा कडाई गरी वित्तीय जोखिम घटाईने छ । स्थानीय संचित कोषको दोहन गर्ने प्रवृत्तिमा अंकुश लगाईने छ ।
- योजना र आयोजनामा बजेट विनियोजनलाई यथार्थपरक बनाउन योजना छनौटकै चरणमा प्राविधिक लागत अनुमान तयार गर्ने कामको थालनी गरिने छ ।
- नगरपालिकाले स्थानिय दर रेट कायम गरि कार्यान्वयन गरिने छ ।

२. कृषि सम्बन्धी नीति

- षडानन्द नगरपालिकालाई कृषि क्षेत्रमा समृद्ध बनाउनका लागि फलफूल तथा तरकारी खेती गर्न जैविक तथा रसायनिक मल तथा विउ वितरण गरि कृषकहरुलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- परम्परगत कृषि प्रणालीलाई आधुनिकीकरण गर्दै मौसमी तथा वेमौसमी खेती प्रणालीको विकास गरि फलफूल खेतीलाई विस्तार गर्दै ५ वर्ष भित्र नगरपालिका सबै वडाहरुका जनताहरुले जुस प्रचुर मात्रामा उपयोग गर्ने वातावरण सिर्जना गरिनेछ ।
- नगरका वडा नं ३,९,१३,१० वडालाई चौरी भेडा पालन पकेट क्षेत्र विस्तार गरी साउनेडाडा, तिनतले, मेयुडडाडाँलाई पकेट क्षेत्र विस्तार गरिनेछ । उक्त क्षेत्रमा जडीबुटी खेती तथा संरक्षण क्षेत्र कायम गरिनेछ ।
- वडा नं. २, ३, ४, ९, १०, १३ का अलैची हुने क्षेत्रहरुमा अलैची पकेट क्षेत्र घोषणा गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ ।
- सुन्तला कागती पकेट क्षेत्र १, २, ३, ८, १०, ११ वडाहरुमा विस्तार गरिने छ । सबै वडाहरुमा तरकारी तथा खेती योग्य क्षेत्रलाई पकेट क्षेत्र कायम गरिने छ ।
- वडा नं २, ३, ९, १० र १३ को सम्भावित क्षेत्रमा जडिबुटी खेति तथा संरक्षण क्षेत्र कायम गरिने छ ।

- माछा पालन पकेट क्षेत्र १ देखि १४ वडाका खोला किनारका जग्गाहरु र पानी मुल भएका क्षेत्रहरुलाई माछा पालन पकेट क्षेत्र कायम गरी कार्यक्रम अगाडि बढाइने छ ।
बाखा तथा पशुपालन पकेट क्षेत्र कायम गरी कृषक युवाहरुलाई प्रोत्साहन गरिने वातावरण बनाई वैदेशिक रोजगारको लागि जाने संख्यामा न्यूनिकरण गरिने छ ।
- वडा नं १, ५, ६, ७, ११, १२ र १४ लाई आप, लिचि, कटहर तथा अन्य फलफुल पकेट क्षेत्र कायम गरी प्रधानमन्त्री कृषि कार्यक्रम लागु गरिनेछ । यस नगरपालिकाको वडा नं. १ देखी वडा नं. १४ वडाहरुमा कृषि समुह गठन गरी कृषि व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्दै लगिनेछ ।
- रासायनिक मल न्यूनिकरण गरी नगरलाई अर्गानिक नगरपालिका बनाउनको लागि चिसान क्षेत्र वडा नं. २, ३, ४, ८, ९, १० र १३ चिसान क्षेत्रमा कम्पोष्ट मल उत्पादन गर्नका लागि ठोस कार्यक्रम ल्याई सो उत्पादन गरिएको कम्पोष्ट मल नगरपालिकाले खरीद गरी सम्पूर्ण वडाका किसानहरुलाई मल वितरण गरी कृषिमा सुधार गरिनेछ ।
- फलफुलहरुको कोल्ड स्टोर निर्माणको प्रकृया अगाडि बढाइने छ ।
- नगर दुग्ध संकलन केन्द्र स्थापना गरिने छ ।
- यस नगरपालिकाले कृषि, पशु, साना घरेलु उद्योग, पर्यटन र सहरी विकासलाई आर्थिक विकासको संवाहकको रूपमा पहिचान गरेको छ । त्यसैले नगरपालिकाको, निजी व्यवसायको र सहकारी क्षेत्रको लगानी यी क्षेत्रमा केन्द्रित गर्न प्रोत्साहित गरिने छ । नगर क्षेत्र भित्रका प्रमुख कृषि बाली धान, मकै, फलफुल तथा नगदे बाली केरा, आँप, लिची, सुन्ताला, कागती, आलु, अलैची, चिराईतो, अम्लिसो र पुशपालन तर्फ भेडापालन, बाखापालन, भैसीपालन आदिको पकेट क्षेत्र घोषणा गरी सहकारीको सिद्धान्त अनुसार कृषक समूह गठन गरी निर्वाहमूखी खेती प्रणालीको अन्त्य गर्नको लागि एक कृषक एक व्यवसाय व्यवसायिक कृषि प्रणाली अपनाउन प्रोत्साहन गर्न र उत्पादित वस्तुहरुको बजार सुनिश्चित गर्ने नीति लिईने छ । नगरभित्र एक औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्न जोड दिईने छ । साविकका दश गा वि स लाई आधार मानी “एक गाँउ एक उत्पादन” कार्यक्रम अगाडी बढाइने छ । नगरपालिका क्षेत्र भित्रका १४ वटा वडामा हाल भईरहेको विकेन्द्रिकृत वस्तीलाई एकिकृत वस्तीको व्यवस्था गरी बाँकी रहेको जग्गालाई चाक्लाबन्दी गरी सो क्षेत्रमा कृषि फार्मिङ्ग क्षेत्र घोषणा गरी आधुनिक कृषि प्रणाली अपनाईने छ ।

३. शिक्षा सम्बन्धी नीति

“गुणस्तरीय शिक्षा र शैक्षिक पूर्वाधार नगर निर्माणको आधार”

- यस नगरक्षेत्रका विद्यालयहरूमा शिक्षकहरूको नियमितता बढोत्तरी गर्नका निमित्त सूचना प्रविधिमा आधारित इ—हाजिरी प्रणालीको सुरुवात माध्यमिक विद्यालयहरूमा यसै आर्थिक वर्ष देखि अभ्यासको रूपमा गरिनेछ ।
- वालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम, वालमैत्री सिकाई व्यवस्थापन कार्यहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयका शिक्षकहरूलाई पुनर्ताजकी तालिमको व्यवस्था आवश्यकता अनुसार गर्दै लगिनेछ ।
- सामूदायिक सिकाई केन्द्रलाई प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनका आधारमा उत्कृष्ट छनौट हुने शिक्षक र विद्यालयलाई प्रोत्साहनका लागि उचित व्यवस्था गरिनेछ ।
- गरिब जेहेन्दार, सुकुम्बासि विद्यार्थीहरूलाई १०+२ सम्म अनिवार्य तथा निशुल्क अध्ययन गराइने व्यवस्था गरिने छ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा योगदानको आधारमा शिक्षकहरूलाई पुरस्कार तथा सम्मान गरिनेछ ।
- शिक्षक विद्यार्थीहरूलाई अनुशासन कायम गर्नको लागि विद्यालय पोसाक र परिचयपत्र अनिवार्य गराइने छ । अनुशासनलाई थप प्रोत्साहनको लागि स्काउट नीति सम्पूर्ण विद्यालयहरूमा अवलम्बन गराइने छ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूको प्रत्येक ५/५ वर्षमा सरुवा गर्ने गराउने व्यवस्था गरिनेछ । यस कार्यलाई यहि आर्थिक वर्षमा लागु गरिने छ ।
- शैक्षिक क्षेत्रलाई राजनीति हस्तक्षेपमुक्त गराइने छ, विद्यालयलाई शान्तिक्षेत्र बनाइने छ ।
- विद्यालय तहदेखि नै जीवन उपयोगी व्यावसायिक र प्राविधिक शिक्षामा जोड दिइने छ । शारदा माध्यमिक विद्यालयमा सञ्चालनमा हुन गइरहेको कृषि प्राविधिक शिक्षालाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- अनाथ तथा टुहुरा बालबालिकाहरूलाई शिक्षाबाट वञ्चित नगर्न निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गर्न जोड दिइने छ ।
- षडानन्द कृषि प्राविधिक शिक्षालय यसै आ.व. देखि सन्चालन गरि कृषि प्राविधिक जनशक्ती तयार गरि कृषिमा आमूल परिवर्तन गरिने निति अवलम्बन गरिने छ ।

- षडानन्द महामुखी क्याम्पस, सीताराम मन्दिर परिपसरलाई संस्थागत गर्दै लैजानको लागि नगरपालिकाले गुठी शाखा सञ्चालन गरी सो शाखाबाट कार्यक्रम संचालन गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

४. पूर्वाधार सम्बन्धी नीति

भौतिक पूर्वाधार विकास अन्य सबै विकासको आधारशीला हो । यस आ.व मा. नगर गुरु योजना, नगर प्रोफाइल निर्माणको काम सम्पन्न गरिने छ । षडानन्द न.पा. बाट विजुली उत्पादन गर्नका लागि यस नगरपालिका क्षेत्रभित्रका खोलामा विद्युत प्री फिजिविटी अध्ययन गर्ने काम गरिने छ । वडा नं. १४ वेखुम्छा र वडा नं. २ कुदाककाउले तावुटारमा साना लघु जलविद्युत आयोजना सभै सम्पन्न भैसकेकोले आयोजनालाई आगामी वर्ष सञ्चालन गर्नको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिने छ । केन्द्रिय विद्युत प्रसारण लाइन सबै वडाहरूमा विस्तार गरिनेछ ।

नगरपालिका स्तरीय सडकहरू:

- 'यातायात पूर्वाधार आर्थिक रुपान्तरणको आधारः भन्ने भनाईलाई आत्मसाथ गर्दै सतिघाट देखि दिंला हुदै सदरमुकाम जोड्ने सडक कालोपत्रे गर्नको लागि आवश्यक पहल गरिने छ ।
- सीमा परियोजना नगरपालिकाबाट संचालन गरीने छ ।
- षडानन्द नगरपालिकाको मुख्य व्यापारिक बजारहरूलाई आधुनिक शहरहरूका रुपमा विकास गर्नको लागि रिड रोड बनाउने कार्यको डिपिआर तयार गरि निर्माण कार्यको थालनि गरिने छ ।
- सतिघाट दिंला सडक,
- दिंला भोजपुर सडक, दिंला नेपालेडाडा सडक, कुदाककाउले तल्लो तावु वयक लंखुवा दोभाने सोलु जोड्ने सडक,
- दिंला खार्ताम्छा कुदाककाउले दाडमाया वासेप्ला थुम्लुङ्ग सालेवा जोड्ने कृषि सडक,
- दिंला वैदारभञ्ज्याङ किमालुङ मैयुङ खोटाङ जोड्ने सडक,
- दिंला, तुङ्गेछा, ढाँडगाउँ, साडपाङ, वोया हुदै हिलेभञ्ज्याङ सडक,
- दिंला, सालभोटे, आरुबोटे, झ्याउपोखरी हुदै नखुवा सडक सडक,
- तुर्केपुल देउराली साडपाङ फालिदोवाटो तिनतले सडक,
- वालुवानी नेपालेडाडा कुदाककाउले भोटेछाप मैयुङ सडक,
- फालीदोवाटो, किमालुङ, सजिले, खार्ताम्छा सडक,

- दिंला, साडराड, वाछा, कुदाककाउले, दोभाने जोड्ने सडक
- पित्तिम विहिवारे भिरथाप्ला सडक
- दिंला गैरीचौर लम्सुवा सडक
- खरबारी सिक्तेल कुनालुड, खार्ताम्छा, मानेडाडाँ हुदै दोभाने जोड्ने सडक
- दिंला, उदयपुर, बालुवाबेसि, नेपालेडाडाँ सडक
- उदयपुर रानीटार देखी लेगुवा हुदै अरुण नदी कोरीडोर योगमाया मार्गको मझुवा वेशी सालपासिलिछो १ को वुडलिडटार हुदै संखुवासभाको फ्याक्सिन्दा अरुण तेस्रो सम्म योगमाया कोशी कोरिडोरलाई वजेटको व्यवस्था प्रदेश संघ र नगरपालिकाले समेत वजेटको व्यवस्था गर्ने गराईनेछ ।
- विहिवारे, घुर्पीसे सडक निर्माण उच्च प्राथमिकतामा राखिएको छ । साथै, आउँदा वर्षहरुमा समेत नगरपालिका केन्द्र जोड्ने सडकहरु उच्च प्राथमिकताका साथ निर्माण गर्दै लगिनेछ ।
- आगामि दिनमा अन्य नगरपालिका स्तरीय सबै सडकहरुको सर्भे तथा विस्तृत इन्जिनियरीड प्रतिवेदन तयार गर्ने कार्यलाई तिव्रता दिइनेछ । साथै पर्यटकीय तथा मनोरञ्जनात्मक क्षेत्रको पहिचान, बजार व्यवस्थापन, सिँचाई, खानेपानी र ढल निकासका पूर्वाधारको पहिचान गरि विस्तृत डिजाइन प्रतिवेदन तयार गरि क्रमशः लगानी बढाउँदै जाने नीति अख्तियार गरिनेछ ।

सिँचाई तर्फ

- छागेखोला सिँचाई आयोजना वडा नं. ३ खार्ताम्छा मुलगाउँ साविक वडा नं. ३,
- आइतावारे सिँचाई योजना, खार्ताम्छा र श्यामखोला सिँचाई आयोजना सिक्तेलटार
- वडा नं ४, ५, ६ को लागि श्यामखोला सिँचाई आयोजना सञ्चालन गर्नको लागि उचित बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं ७ र ८ को लागि खकुवा खोला र वडा नं. २ कुदाककाउले तावुखोला सिँचाई र साधीखोला सिँचाई आयोजना सञ्चालन गर्न / गराउनको लागि बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- वडा नं. १ को चालिसे वेशी सिँचाई आयोजनालाई सञ्चालनको लागि प्रकृया अगाडि वढाइने छ ।
- वडा नं १३ र १४ को लागि ठुलो खोला रानीपानी मुहानबाट सिँचाई गर्नको लागि व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं. ५ को चिउरीबोटे सिँचाई आयोजना क्रमागतलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- हजारवेशी सिँचाई आयोजना र नखुवा खोला सिँचाई आयोजनालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

पुल निर्माण तर्फ

- षडानन्द नगरपालिका २ ताँवुटार इर्खुवा खोलामा पुल निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
- साल्पासिलीछो गाउँपालिका र षडानन्द न.पा. २ को लंखुवाको इर्खुवा खोलामा ट्रस पुल, र ष.न.पा. २ दोभाने सोलु जाने सडकमा इर्खुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गरिने छ ।
- दिला नेपालेडाडा कुदाककाउले वयक जोड्ने चिर्खुवा खोला ल्याङ पुछ्छारमा मोटरएवल पुल निर्माण गरिने छ ।
- अरुण नदि लंम्सुवापुल निर्माणको लागि विशेष कदम चालिनेछ । उक्त स्थानमा पुल बनाउन प्राविधिक कारणले समस्या आएमा तेस्को विकल्प ट्रस पुल निर्माण कार्यको लागि डि.पि.आर. को बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।
- जामुने हुदै वाछा जाने सडक अन्तरगत चिर्खुवा खोलामा मोटरएवल पुल निर्माण गरिने छ ।
- नगरपालिका कार्यालयदेखि खार्ताम्छ हुदै कुदाककाउले जाने सडकमा पर्ने श्यामखोला र चिर्खुवा खोला ट्रस पुल निर्माण गरिनेछ ।
- वडा नं. ११ र ७ जोड्ने खकुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गरिनेछ ।
- लम्छुवाको पुल निर्माण गर्न प्राविधिक समस्याको कारण ढिलासुस्ती भएको हुदा उक्त पुल निर्माणको लागि प्रदेश र संघीय सरकार संग जोडदार माग गरी २ वर्ष भित्रमा पुल निर्माण गराईनेछ ।
- ष.न.पा. १२ तुर्केमा पुल निर्माणको लागि डिपीआर खर्चको व्यवस्था गरिने छ ।
- वडा नं. ११ र १४ जोड्ने नखुवा खोलामा ट्रस पुलको निर्माण गर्ने ।
- वडा नं. १४ र अरुण गा.पा. जोड्ने यगुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गर्ने ।
- वडा नं. १२ यगुवा खोला योगमाया कोशी कोरिडोर अरुण गा.पा. जोड्ने ट्रस पुल निर्माणको लागि आपश्यक पहल गरिने छ ।
- वडा नं. ७ र ८ दोभान बान्द्रे खोला र वडा ८ र ११ जोड्ने खकुवा खोलामा ट्रस पुल निर्माण गर्ने ।
- वडा नं. ७ र १२ जोड्ने योगमाया कोशी कोरिडोर खकुवा खोलामा ट्रस पुलको निर्माण गर्ने ।
- षडानन्द नगरपालिकाको वडा नं ६ सतिघाटमा मोटररेवल पुल निर्माणको लागि डिपिआरको व्यवस्था गरिने छ ।

भवन निर्माण

यस षडानन्द नगरपालिकामा अवस्थित षडानन्द बहुमुखी क्याम्पस भवन निर्माण गरिने छ । ष.न.पा. ८ मा निर्माणधिन जनजाती संग्राहलय भवन सम्पन्न गरिने छ । ष.न.पा दिंला बजार, झ्याउपोखरी बजार, वोया विहिवारे बजार र सोमबारे बजारमा सामुदायिक भवन निर्माण गरिने छ । षडानन्द नगरपालिकाको सुविधा सम्पन्न कार्यालय भवन निर्माण गरिने छ । प्रत्येक वडामा सुविधा सम्पन्न वडा भवनहरूको निर्माण गरिने छ । साविक नगरपालिकाको जग्गामा ईलाका प्रशासन कार्यालय, मालपोत कार्यालय, नापी कार्यालय र खानेपानी कार्यालयको क्वाटर सहितको सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गरिने छ । प्रत्येक वडामा खानेपानीको शाखा कार्यालयको भवन निर्माण गरिने छ । दिंला बजार, वालुवानी बजार क्षेत्रका गुठीका जग्गाहरूमा नगरपालिकाले नगर विकास कोष संग साझेदारी कार्यक्रममा सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गरी बजार विस्तार गरिने छ । कैलाश डाँडामा रहेको शिवालय मन्दिर र चण्डीथान पुनःनिर्माण, वृद्धा आश्रम, वेदशाला, योगशाला र गेष्ठ हाउस (पाहुना घर) निर्माण गरिने छ ।

५. स्वास्थ्य सम्बन्धी नीति

- घर घरमा पुगेर वृद्धवृद्धाहरूलाई निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार गर्ने निति यसै आर्थिक वर्षबाट सुरु गरिने छ ।
- नेपाल सरकारको नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई व्यवस्थित बनाउदै “म स्वस्थ मेरो नगरपालिका स्वस्थ” जस्ता कार्यक्रमहरूलाई अगाडि ल्याइनेछ ।
- अत्यावश्यक औषधि तथा उपचारको सहज व्यवस्थापन गर्नुका साथै बाल मृत्युदर तथा मातृमृत्युदर घटाउन महिला स्वयंसेविकाहरू र ग्रामिण स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरूलाई परिचालन गर्न स्वयंसेविकाहरूलाई प्रोत्साहन गर्न थप सेवा सुविधाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- घरघरमा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने नीति प्राथमिकताका साथ लागू गरिनेछ । सोका लागि स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई मौद्रीक र गैह्रमौद्रीक प्रोत्साहनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- भारतीय राजदूतावासबाट निर्माण गरिएको १५ शैया क्षमताको गान्धी मेमोरियल हस्पिटल भवनमा हस्पिटल सञ्चालन गर्नका लागि भारतीय राजदूतावास, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार संग आवश्यक पहल गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- सञ्चालनमा रहेका गाउँघर क्लिनिकलाई प्रभावकारी सुदृढ व्यवस्थापनमा जोड दिइने छ ।
- यस आर्थिक वर्षमा वडा नं १, ३, १२ र १३ मा शहरी स्वास्थ्य केन्द्र स्थापना तथा सञ्चालन गरी पर्याप्त मात्रामा औषधीको व्यवस्था गरिनेछ ।

- नगरपालिकाले यसै आर्थिक वर्षमा एम्बुलेन्स खरिदको प्रकृया बढाउने छ । सोको लागि प्रदेश सरकार,संघिय सरकार तथा अन्य दातृ निकायहरु संग समन्वय अगाडि बढाइने छ ।
- हरेक वर्ष नगरपालिकाका विभिन्न वडा तथा स्थानहरुमा निशुल्क स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गरिने छ ।

६. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी नीति

- नगरपालिका भित्रका जनतालाई स्वच्छ खानेपानीको प्रवन्ध मिलाउनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- नगरपालिका तथा वडाका केन्द्रहरुमा सार्वजनिक शौचालय निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- खानेपानी मुहानको सम्भाव्यताको अध्ययन गरि खानेपानी सरल पहुँचको सिजर्ना गर्न विभिन्न खानेपानी योजनाहरुको निर्माण गर्ने कार्यहरुलाई अगाडी बढाइनेछ ।
- सम्भावना भएको क्षेत्रको पहिचान गरि खानेपानी र सिँचाईको योजना कार्यन्वयन गर्दै लगिने छ ।
- नगरपालिका क्षेत्र भित्र राष्ट्रिय गौरवको खानेपानी आयोजना वडा १, २ र ३ लाई छागे खोला र भसुने मुहान, वडा ४, ५, ६, ७, ८ र ९ लाई लमुखोला मुहानबाट, वडा १०, ११ र १२ लाई नखुवाखोला सिरान मुहान तथा लमुखोलाबाट समेत र वडा १३ र १४ सीमधार, रानीपानी, भालुखोप र भिरथाप्ला मुहानबाट एक घर एक धारा खानेपानीको व्यवस्थाका लागि डि.पि.आर. का लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था गरिने छ ।

७. उर्जा सम्बन्धी नीति

- हाम्रो नगर, हाम्रो ठाँउ ! नगरबासीको लगानिले झलमल बनाऔं । भन्ने जस्ता नारालाई आत्मसाथ गर्दै जलस्रोतको धनि यस नगरमा रहेका खोलाहरुबाट नगरबासीको सेयर साझेदारी तथा सहभागिताबाट पाँच मेगावाट वरावरको विद्युत प्लान्ट निकाल्ने कार्यको योजना अघि बढाइने छ ।
- आगामी दिनहरुमा नगरपालिकाको केन्द्र र सबै वडा केन्द्रहरुमा सौर्य सडक बत्तीहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।
- आगामी तीन वर्षभित्र नगरपालिका भित्रका सबै बस्तीहरुमा विद्युतको सरल पहुँचको सुनिश्चितता प्रदान गरिनेछ ।

➤ विद्युत नपुगेका टोल तथा घरधुरीहरुमा वैकल्पिक उर्जाको व्यवस्था गरिने छ ।

८. सामाजिक, संस्कृतिक तथा पर्यटन सम्बन्धी नीति

➤ षडानन्द नगरपालिकाको साउने मैयुडडाडा, छागे झरना, भोटेछाप तथा मानेडाडा, पखुवा भञ्ज्याङ, रानीवन, सतिघाट, सहित अन्य स्थानहरु उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्य हो । यस क्षेत्रको विकास गर्न सके यो क्षेत्रमा आउने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरुलाई आकर्षित गर्न सकिनेछ । अरुण नदीलाई प्रयोग गरि च्याफटिङ्, बोटिङ् को माध्यमबाट आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुलाई आकर्षण गर्नका निमित्त च्याफटिङ् र बोटिङ्को लागि सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ । यस आर्थिक वर्षमा होमस्टे निर्माण गर्ने क्षेत्रको पहिचान गरि होमस्टे निर्माणको काम नमूनाको रूपमा सुरुवात गरिनेछ । योगमाया समाधी स्थल मझुवा वेशीमा योगमाया पार्क र योगमाया जन्मको स्थानमा योगमाया प्रतिष्ठानको केन्द्रिय कार्यालय र सतिटारमा सति ढुङ्गा उत्खनन र सति ग्रीन पार्क निर्माण गरिनेछ । वडा नं. ७ गैरीचौरमा षडानन्द पार्क निर्माण गरिने र वडा नं. ४ टवार डाडामा बुद्धको स्थाचु सहितको पार्क निर्माण गरिने छ । घ्याम्पेचौर रंगशाला नजिक यलम्बरको स्थाचु सहितको पार्क निर्माण गरिनेछ । यस नगरपालिकाको उत्तरी क्षेत्रमा अवस्थित साउने डाँडामा विश्वकै सवैभन्दा अग्लो शिवालय र विश्वकै सवैभन्दा ठूलो गुम्बा निर्माण, छागौं झरना, अरुण उपत्यका क्षेत्रहरु सतिघाट मझुवा बेसि, कात्तिकेघाट, लगायतका क्षेत्रहरुमा सार्वजनिक निजि साझेदारीको प्रक्रियाबाट आवश्यक पुर्वधारका योजनाहरु नगरपालिकाबाट प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्ने । जस्तै रिसोट, कटेज, जलविहार, सन्चालनका लागि निजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहित गर्ने निति लिईने छ । रामचन्द्र मन्दिर सिताकुण्ड, कैलश डाँडा, हनुमान कुण्ड, पार्वति पोखरी, चामेश्वर पार्टी, फाली चौतारालाई कफि सफ चौताराको रूपमा निर्माण गरिने छ । चामेश्वर मन्दिर, पशुपति मन्दिर लगायतका पुरातात्विक धराहरु लाई संरक्षण संम्वर्धन गर्ने कार्यक्रम ल्याईने छ । दिला रुद्राक्षको भुमि भएको हुदा दिङ्ला बजार स्थित नमस्ते होटल अगाडि २१ मुखे रुद्राक्षको स्तम्भ निर्माण गरिने छ ।

९. उद्योग सम्बन्धी नीति

यस क्षेत्रमा न्युन संख्यामा रहेका उद्योग तथा रोजगारीका अन्य अवसरहरुलाई ब्यापक खोजी गरी सम्भावना रहेका काष्ठ उद्योग, पशुपालन उद्योग, पर्यटन उद्योग लगायत अन्य घरेलु तथा साना

उद्योगहरूको प्रोत्साहन तथा बिकास गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ । खूकुरी तथा कृषि औजार निर्माण उद्योग निर्माण यसै आ.व. बाट गरिने छ ।

१०. सूचना र सञ्चार प्रविधि सम्बन्धी नीति

सूचना र सञ्चार प्रविधिविना समृद्ध समाजको परिकल्पना गर्न सकिँदैन । भरपर्दो संचार व्यवस्था हुन नसक्दा यहाँका जनता समय समयमा सञ्चार विहीन हुनुपरेको अवस्था विदितै छ सो समस्या समाधानका लागि सरोकारवालाहरूसँग छलफल तथा अन्तरकृया गरि समस्या समाधानका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा इन्टरनेट तथा सर्भर सिस्टमबाट सेवा विस्तार जडान काम सम्पन्न गरिनेछ । नगरपालिका कार्यालयमा हाई स्पीडको इन्टरनेट ल्याई यसै इन्टरनेट सबै वडा कार्यालयहरूमा समेत वितरण गर्ने कार्य यसै वर्ष सम्पन्न गरिनेछ । नगरपालिका भित्रका सरकारी कार्यालयहरूमा विद्युतीय शासन प्रणालीमा आवद्धता गर्ने तर्फ आवश्यक पहल गरिनेछ । सूचना, तथ्याङ्क तथा अभिलेख व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिईनेछ ।

- सूचनाको हक सम्बन्धि ऐनलाई पूर्णरूपमा लागू गरिनेछ । आधुनिक सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आमजनताको पहुँच स्थापित गरिनेछ ।
- जनताको सूचना तथा संचारको हकलाई प्रत्याभुत गर्न सार्वजनिक निजी साझेदारी प्रक्रियाबाट १०० वाट सम्मको दिला FM स्थापना गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ । त्यो व्यवस्था नहुँदा सम्मको लागि नगरपालिकाको सकरात्मक गतिविधि प्रसारण गर्नको लागि रेडियो कार्यक्रम उत्पादन तथा प्रसारण गर्न दिईने छ ।

११. युवा तथा खेलकुद सम्बन्धी नीति

- “स्वस्थ र सिर्जनशिल युवाका लागि खेलकुद र खेलकुदका लागि युवा” भन्ने नारालाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- खेलकुद विकासको पूर्वाधार निर्माण कार्यलाई तिब्रता दिइनेछ ।
- खेलकुद विकासका लागि नगरपालिका र वडा स्तरीय खेलकुद मैदानहरू निर्माण गर्दै लगिने छ साथै षडानन्द रत्न रंगशालालाई व्यवस्थित बनाइने छ ।
- घ्याम्पेचौर रंगशाला निर्माण गरिने छ ।
- खेलाडीको क्षमता र खेलको स्तर वृद्धि गर्न नगरस्तरीय आधुनिक र सुविधा सम्पन्न खेल मैदान तथा आवश्यक भौतिक पूर्वाधारको व्यवस्था गरिने छ ।

- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर बृद्धि गर्न शिक्षकहरूको विषयगत दरवन्दी मिलानका साथै विद्यालयमा भौतिक सुधारका विशेष कार्यक्रमहरू ल्याई सबै विद्यालयलाई वालमैत्री, अपाङ्गमैत्री, प्रविधिमैत्री तथा वातावरणमैत्री बनाइदैं छात्रवृत्तिलाई प्रभावकारी बनाउन सघन अनुगमन गरिने छ ।
- प्रत्येक आर्थिक वर्षमा कुनै एउटा खेललाई प्रोत्साहन गर्दै राष्ट्रपति रनिङ् शिल्ड खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिईनेछ । साथै षडानन्द मेयर कप खेलकुद प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- महिला खेलाडिहरूको प्रोत्साहनको लागि उपमेयर कप प्रतियोगिता सञ्चालनको व्यवस्था गरिने छ ।
- खेल र खेलाडिहरूको वृत्ति विकासको लागि प्राथमिकताको आधारमा विभिन्न खेल प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

१२. वातावरण सम्बन्धी नीति

वातावरणीय स्वच्छता सम्बन्धी चेतना बढाई वातावरणमा पर्न सक्ने जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्दै वन, वन्यजन्तु, पशुपक्षी, वनस्पति तथा जैविक विविधताको संरक्षण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । नदी नियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलाधार संरक्षण, वन फडानी नियन्त्रण, वन्यजन्तु चोरी—निकासी र वन पैदावार नियन्त्रण, वृक्षारोपण कार्यक्रम अन्तर्गत वार्षिक रूपमा एक घरबाट अनिवार्य न्यूनतम १०० विरुवा रोप्ने रोपाउने कार्यक्रम गरिनेछ, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण लगायतका विषयलाई महत्वका साथ सम्बोधन गरिनेछ । नगरपालिका केन्द्र र वडा केन्द्रहरूमा फोहोर महिला व्यवस्थापनका लागि डम्पिङ्ग साइडको स्थापना गर्दै लगिने छ ।

१३. जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी नीति

जलवायु परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौति दिइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा जलवायु परिवर्तनलाई तल्लो तहबाट नै सामना गर्ने खालका गतिविधिहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । यस क्षेत्रभित्र विद्यमान र आउन सक्ने प्रकोप तथा विपदहरूलाई समेत ध्यानमा राखी जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित क्षेत्रमा कार्य गर्ने विभिन्न निकायसँग सहकार्य गरि अगाडि बढ्ने नीति अख्तियार गरिनेछ ।

१४. भूसंरक्षण तथा वन सम्बन्धी नीति

वर्षादको कारणले वाढी, पहिरो गई भूक्षय हुने सम्भावनालाई न्यूनीकरण गर्न वायो इन्जिनियरिङ्ग गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गर्दै लगिने छ । सुख्खा ग्रस्त क्षेत्रमा वृक्षारोपण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरीने छ । विभिन्न सामुदायिक वन क्षेत्रमा सम्बन्धीत उपभोक्ताहरूको आय आर्जनको लागि आयमूलक कार्यक्रम जस्तै लप्सी, टिमुर, रिठ्ठा, पाङ्ग्रा, चिउरी, अम्फि जस्ता खेती प्रणालीको लागि कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ । वातावरण संरक्षण संवर्धन गर्ने नीति तथा कार्यक्रमलाई समेत अवलम्बन

गदैं लगिनेछ, जस्तै हरेक नगर क्षेत्रका सडक दायौं बायौं किनारमा सौन्दर्यतालाई र आयमूलक कार्यक्रमलाई समेत ध्यान दिदै वृक्षरोपणको कार्यक्रम यसै आर्थिक वर्षबाट अवलम्बन गरिनेछ ।

१५. समावेशी विकास

- महिलाविरुद्धका सबै किसिमका हिंसा र विभेद प्रभावकारी ढङ्गले अन्त्य गरिनेछ ।
- बालविवाह, बहुविवाहलाई पूर्णत निषेध गरिनेछ, महिलालाई रोजगारीमा विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- नेपाली समाजबाट जातीय भेदभाव तथा छुवाछुत पुर्ण रूपमा उन्मुलन गरिनेछ । सविधानद्वारा प्रदत्त दलित समुदायका हकहरूको प्रधाबकार कार्यान्वयन गरिनेछ । समाजमा दलित समुदायको हकहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ । समाजमा दलित समुदायको न्याय र समानता स्थापना गरिनेछ । जातीय भेदभाव, उचनीच तथा छुवाछुत प्रथा लागू गर्ने अपराधिलाई आजिवन काराबासको कानुनी व्यवस्था गरिनेछ ।
- युवाहरूलाई स्वयंसेवामा उत्प्रेरित गरी राष्ट्र निर्माणमा परिचालन गरिनेछ । शिक्षित र दक्ष युवालाई देशभित्रै उच्च पारिश्रामिक आधारित रोजगारी सिर्जना गरिनेछ ।
- अपाङ्गताप्रतिको दृष्टिकोणमा सकारात्मक परिवर्तन गरिनेछ । शिक्षा सीप बिकास र रोजगारीबाट उनीहरूभित्रको विशेष क्षमतालाई उजागर गर्न विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षाको दायरामा ल्याइनेछ ।

१७. सामाजिक सुरक्षा सम्बन्धी नीति (कल्याणकारी राज्य, दिगो सामाजिक सुरक्षा)

- नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका महिला, दलित, आदिवासी जनजाती, पिछडा वर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, लैंगिक तथा यौनिक अल्पसंख्यक, किसान, श्रमिक, उत्पिडित, आर्थिक रूपले विपन्न, लोपउन्मुख लगायत लक्षित वर्गका लागि सशक्तिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।
- यसै आर्थिक वर्षबाट नगरभित्रका आधारभुत र माध्यमिक विद्यालयहरूमा किशोरी स्वास्थ्य कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूको विवरण अनलाइन प्रणालीमा अद्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यक्रम संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने भएपनि लाभग्राहीहरूको विवरण अनलाइन अद्यावधिक गर्नुका साथै सामाजिक सुरक्षा बापतको रकम बैङ्किङ प्रणाली मार्फत समयमा नै र सहज रूपमा प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- पञ्जीकरणको कार्यलाई थप ब्यवस्थित गरिनेछ । लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइनेछ, जसमा महिलाहरूको लागि विभिन्न सीपमूलक र जनचेतनामूलक कार्यक्रम, दलितहरूको लागि कार्यक्रम, जनजातीहरूको लागि कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिकहरूको आधारभूत हक, अधिकारको संरक्षण

एवं सम्मानजनक र सन्तुष्टिपूर्ण जीवनयापनको लागि जेष्ठ नागरिकको उच्च सम्मान सहित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई सामाजिक सुरक्षावापतको रकम पाए नपाएको सम्बन्धमा खोजी गरी नपाएको खण्डमा पाउने व्यवस्था गरीदैं लगिने छ ।
- योगमाया संग्राहलय र वृद्धाश्रम तथा षडानन्द संग्राहलय र वृद्धाश्रम निर्माण गरिनेछ ।
- वालमैत्री स्थानीय शासन स्थापनाका लागि वालमैत्री नगर घोषणाका आधारहरू तयार गरिने छ ।
- नगरभित्र स्थायी बसोबास भएका ८० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी उनीहरूको सम्मान स्वरूप नगरपालिकाबाट थप भत्ता दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगर क्षेत्रभित्र निर्माण हुने सार्वजनिक पूर्वाधारलाई अपाङ्ग मैत्री बनाइने छ ।
- यसै आ.ब.देखि शुरू भएको प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई अझ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न र वेरोजगार व्यक्तिहरूलाई रोजगार प्रदान गर्न निजीक्षेत्र, सरकारी र गैरसरकारी क्षेत्रसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिने छ ।
- यस नगरबाट ठेक्का प्रक्रियामार्फत संचालन हुने आयोजनाहरूमा पनि स्थानीय वेरोजगार व्यक्तिहरूलाई काममा लगाउने व्यवस्था गरिने छ ।

२०. सार्वजनिक सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति

सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवाग्राहीहरूलाई कुनै प्रकारको विभेद नगरी उच्च प्राथमिकता दिई सेवा प्रवाह गरिनेछ । कार्यालयले आफैं र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरूमार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुणत्मकता, गुनासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सूचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरूमार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरूलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीहरूलाई काम गर्ने खालको वातावरण सिर्जना गरिनेछ । साथै यो क्षेत्रमा सरकारी कर्मचारीहरू सँधै बसी उनीहरूमा जनताको सेवाभाव जागृत गराउने र नगरपालिकाका निर्णयहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तत्पर हुने अवस्थाको सिर्जना हुने वातावरण मिलाइनेछ । भौगोलिक क्षेत्रको बिकटता समेतलाई मध्यनजर गर्दै काम गर्नुपर्ने बाध्यता भएकाले आगामी दिनमा कार्यसम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । उचित र बस्तुनिष्ठ मुल्याङ्कनको आधारमा कार्यको प्रकृति हेरी कर्मचारीहरूलाई क्षमता विकास तालिम, पुरस्कार तथा दण्ड-सजायको समेत व्यवस्था मिलाइनेछ ।

२१. राजस्व सम्बन्धी नीति

आर्थिक क्षेत्रका सबै गतिविधिमा स्वच्छता, जवाफदेही र प्रतिस्पर्धा कायम गर्न नियमनको व्यवस्था गर्दै सर्वांगीण विकास तर्फ राजस्व परिचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । राजस्वका दायराहरू फराकिलो बनाउँदै लगिनेछ । स्थानीय स्तरमा साधन र स्रोतको आवश्यकता पर्ने हुदा स्थानीय स्रोत जुटाउन गिटी

ढुंगा वालुवा चुनढुंगा जस्ता प्राकृतिक स्रोतहरुको उपयोग र विक्री वितरण गर्न सम्भावित स्थानहरुको पहिचान तथा आइ. ई. ई. गरी आवश्यक कर संकलन गर्ने नीति अवलम्बन गरीने छ । स्थानीय श्रोत जुटाउनको लागि एकिकृत सम्पति कर लगाई राजस्व उठाउने कार्य यसै आर्थिक वर्षबाट सुरु गरिने छ । आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पिछडिएका वर्गलाई प्रकृति हेरी राजस्व छुट दिईने समेत व्यवस्था गरिने छ ।

२२. सहभागिता सम्बन्धी नीति

सबै समस्याहरुको समाधान एकैपटक सम्भव छैन र हुनै सक्दैन । यसका लागि केन्द्र सरकार, प्रदेश सरकार, अन्य स्थानीय तहहरु, निजी क्षेत्र, गैर सरकारी संस्थाहरु, दातृ निकायहरु, नागरिक समाज, प्रबुद्ध वर्गहरु तथा विकास साझेदारहरुसँग सम्वाद, सहकार्य र जनसहभागिताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । विकासको सुरुवात म बाटै नामक विशेष कार्यक्रम सुरुवात गरिने छ ।

२३. स्थानीय न्याय ब्यबस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

- समाजमा अनावस्यक रूपमा हुने विवाद र मुद्दा मामिलाहरुलाई प्रारम्भिक चरणमै स्थाइ समाधान गर्न मेलमिलाप र मध्यस्थता साथै नयरपालिकाको न्यमयिक समितिको क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- पिछडिएको वर्ग र क्षेत्रका ब्यक्तिहरुको न्यायमा सहज पहुँच सुनिश्चित गर्न कानुनी शिक्षा र सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- कानून विज्ञहरुबाट न्यायिक समिति, जनप्रतिनिधी र कर्मचारी लगायतलाई तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।

२४, सुशासन

- जनतालाई पायक पर्ने स्थानमा एकिकृत सेवा केन्द्र स्थापना गरी नगरबाट जनताले प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- जनताप्रति उत्तरदायी तथा लोक कल्याणकारी नगर निर्माणको आधार बलियो बनाउँदै लगिनेछ । तीब्र सामाजिक—आर्थिक विकासद्वारा जनतामा राजनीतिक परिवर्तनका लाभ पुऱ्याउनु नगरको मुख्य जिम्मेवारि बनाइनेछ ।
- सामाजिक जीवनका सबै क्षेत्रमा लोकत्रान्त्रिक प्रणालीको प्रवर्दन गरिनेछ । विधिको शासन सुदृढ तुल्याइनेछ ।
- संविधानप्रदत्त मौलिक हक र स्वतन्त्रताको पूर्ण उपभोगको प्रत्याभुती गरिनेछ ।
- सुचना प्रविधिको उच्चतम प्रयोग गरी ब्यवस्थालाइ कुसल पारदर्शि र सेवाग्राहि मैत्री तुल्याइनेछ ।

२३. स्थानीय सार्वजनिक तथा शहरी सेवा व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

- एक वडा एक प्राविधिकको व्यवस्था भईसकेको हुदाँ अवका दिनमा विकास निर्माणका कार्यहरूलाई समयमै सम्पन्न हुने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- योजना बन्ने तर समयमै सम्पन्न नहुने प्रवृत्तिको अन्त्य गर्न योजना कार्यान्वयनका लागि वार्षिक कार्ययोजना बनाई नतीजा प्राप्तिलाई सुनिश्चित गरिनेछ र नियमित अनुगमनको व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- यस नगरपालिका क्षेत्रमा जन्मथलो वा कर्मथलो भई आफ्नो जीवनको महत्वपूर्ण समय राष्ट्रिय सेवाका विभिन्न क्षेत्रमा लगाई अनुभव प्राप्त गर्नु भएका व्यक्तित्वहरूको पहिचान गरी वहाँहरूको ज्ञान, सीप, क्षमता र अनुभव नगरपालिकाले सर्वाङ्गीण विकासमा प्रयोग गर्न “प्रवर्द्धन समूह” गठन गर्ने नीति लिईने छ ।
- नगरपालिकाबाट भएका राम्रा अभ्यास र सम्पन्न भएका कार्यहरूको स्वेत पत्र प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- सबै नगर सभाका सदस्यहरूको उपस्थितिमा नगरस्तरीय समिक्षा बैठक हरेक चार चार महिनामा बस्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- घर नक्शा शाखा, राजस्व संकलन शाखा, गुठी शाखा, सूचना तथा सञ्चार शाखा, महिला विकास शाखा, स्थापना गरिने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्रका सार्वजनिक र गुठीका जग्गाहरूको संरक्षण गरिने छ । यसका लागि सार्वजनिक र गुठी जग्गामा बनेका अनधिकृत संरचनाहरू हटाईने छ ।
- सिताराम गुठी शीलालेख वमोजिम नगरपालिकाको मातहतमा संचालन गरिनेछ ।
- दिंला बजार क्षेत्र भित्र रहेका पुरातात्विक संरचनाहरूलाई सोहि रूपमा जीर्णद्वार तथा पुनर्संचाना गरी यसको ऐतिहासिक महत्वलाई प्रचारप्रसार गर्नुका साथै धार्मिक पर्यटनको गन्तव्यको रूपमा विकास गरिने छ ।
- आवाल ब्रम्हचारी षडानन्द गुरुले शिक्षा आर्जन, ध्यान एवं रामचन्द्र गुठी स्थापनाका क्रममा अध्ययन, अवलोकन एवं सहकार्य गर्नु भएका संघ संस्था एवं प्रतिष्ठानहरूसँग भगिनी सम्बन्ध स्थापना गरी संरक्षण र प्रवर्द्धन प्रचारप्रसार तथा विकास निर्माण कार्यलाई अगाडी बाढाईने छ ।
- कार्यक्रममा दोहोरो हुन नदिन कुनै पनि एनजिओ तथा संघ संस्थाले नगर क्षेत्रभित्र कार्यक्रम संचालन गर्नु पूर्व नगरपालिकाबाट अनिवार्य रूपमा स्वीकृति लिनु पर्ने व्यवस्था गरिने छ ।
- नगरपालिकाबाट प्लानिङ्ग परमिट नलिई जग्गा खण्डिकर तथा घर घडेरी विकास गर्न पाईने छैन । जग्गा विकास गर्दा बाटो र सडक, खानेपानी, विद्युत, जस्ता भौतिक पुर्वधारलाई अनिवार्य बनाउने नीति लिईने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र खानेपानीको भरपर्दो र स्थायी आपूर्तिको लागि स्रोत पहिचान गरी दीर्घकालिन योजनानिर्माण गरी कार्यान्वयको थालनी गरिने छ ।

- यस नगरमा विकेन्द्रिकित वस्तीलाई सुविधा सम्पन्न वस्ती निर्माण गर्नको लागि एकिकृत वस्तीको १४ वटै वडामा शुरु गरिने छ र नमूना वस्ती खार्तम्छा सित्केलटारबाट प्रवर्द्धन गरिने छ ।

२४. स्थानीय पूर्वाधार विकास तथा आयोजना सम्बन्धी नीति तथा कार्यक्रम

स-साना मर्मतसंभार र निर्माणका लागि मर्मतसंभार कोष स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याईने छ । नगरपालिकाको कार्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक जग्गाको व्यवस्था गरी कार्यालय भवन निर्माण गरी व्यवस्थित कार्यालय सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईने छ । नगरको दीगो विकास र मर्यादा अभिवृद्धिका लागि सडक, जलविद्युत, खेलकुद, खानेपानी र पार्कका क्षेत्रमा नगर गौरवका आयोजना छनौट गरी प्राथमिकताका साथ सञ्चालन गरिने छ । कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, शिक्षा स्वास्थ्य जस्ता क्षेत्रको प्रवर्द्धन हुने गरी र त्यस्ता क्षेत्रको पहुच बढाउने गरी सडक विस्तार र स्तरोन्नती गरिने छ । स्थानीय समुदायबाट सडकको दाँया बाँया बृक्षारोपण गरी रुख हुर्काएर त्यस्ता सडकलाई स्तरोन्नती गर्न प्राथमिकता दिईने छ । मुहान संरक्षण गरी खानेपानीको स्रोत बृद्धि गरिने छ र नगर क्षेत्र भित्रका सम्पूर्ण बस्तीहरूमा “एक घर एक धारा” अभियानको शुरु गरिने छ । उर्जा संकटको न्युनिकरण गर्न साना जल विद्युत, सौर्य उर्जा, वायु उर्जा जस्ता बैकल्पिक उर्जाको प्रवर्द्धन, विकास र विस्तारमा यस क्षेत्रका बैक तथा वित्तीय क्षेत्रको लगानी आकर्षित गर्ने नीति लिईने छ । नगर सभाबाट स्वीकृत विकास योजनाहरूको लागत ईष्टीमेट कार्तिक मसान्त भित्र सम्झौता फाल्गुण मसान्त भित्र र निर्माण सम्पन्न जेष्ठ मसान्त भित्र भईसक्ने गरि अगाडी बढाई विकास निर्माणमा प्राथमिकता हाँसिल गरिने छ ।

२५. भाषा संस्कृतिको संरक्षण र विकास सम्बन्धी नीति

- लोपोन्मुख भाषा र संस्कृतिको संरक्षण गर्न ध्यान दिइने छ र नगरभित्र धार्मिक आस्था, प्रथा वा प्रचलनका आधारमा कसैलाई कुनै आघात वा मर्का पर्ने व्यवहार हुन नदिने नीति लिइने छ ।

२६. जनप्रतिनिधी तथा कर्मचारीको क्षमता विकास सम्बन्धी नीति

- कर्मचारीको कार्य संस्कृतिमा आमूल परिवर्तन गर्न समिति गठन गरि सुशासन कायम गरिने छ ।
- कर्मचारीको कार्यक्षमता वृद्धि गर्न आवश्यकतामा आधारित तालिम प्रदान गर्ने, प्रविधि मैत्री बनाउने तथा असललाई पुरस्कार र खराबलाई दण्ड दिने नीति लिइने छ ।
- नगरपालिकामा अवश्यकता अनुसार कर्मचारीहरू समायोजन गरिने छ ।
- नगरपालिकामा कार्यरत खरिदार र सामाजिक परिचालकहरूको दरबन्दि कायम गरि अवश्यक सेवा सुविधाको व्यवस्था गरिने छ ।
- अन्य स्थानीय तहका राम्रा अभ्यासहरूलाई यस नगरपालिकामा भित्राउन सम्पूर्ण नगर सभा सदस्यज्यूहरूलाई अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाइने छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

यी नीति तथा कार्यक्रम प्रस्ताव गर्दा विकासलाई समावेशी र सामाजिक न्यायमा आधारित बनाई सुशासन कायम गर्ने र समृद्ध नगर र सुखी नगरवासीको दिर्घकालिन उद्देश्य प्राप्त गर्ने अठोटलाई केन्द्रमा राखिएको। जसबाट यस नगरलाई सक्षम शहरको रूपमा विकास गर्न मार्ग प्रशस्त हुने छ भन्ने मेरो विश्वास छ ।

अन्त्यमा,

नगरको विकासका लागि रचनात्मक सल्लाह सुझाव दिने र सहयोग गर्ने सबै राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजि क्षेत्र, नागरिक समाज, संचार जगत सबैमा धन्यवाद दिन्छु ।

धन्यवाद ।।

वीरवल राई

नगर प्रमुख